

דבר חודש בחודשו

בס"ד

מתורתו של הגאון הגדול רבי יואל שוורץ שליט"א

עלון 64 - אב 2 תשפ'

סיכום ימי בין המצרים 2 תשפ'

סיכום ימי בין המצרים 2

חמש שנים להסכם הגרעין עם אירן:

הסכם הגרעין, שעשו מדינות אירופה ואובמה בראשם, עם אירן בשנת תשע"ה הוא דבר שמסכן מאד את ישראל ואף מדינות רבות אחרות, ואולי זה מרומז ביחזקאל פרק ל"ח, ב-ג בעניין גוג ומגוג, שבכל אות שביעית מאות א' שבמילת "נשיא" נוצרת המילה "אובאמה". ההסכם ההוא נחתם בכ"ז תמוז בכיכר "תיאודור הרצל" בווינה, בתאריך שהוא סוף השבעה למיתתו של הרצל שמת בכ"ז תמוז.

יתכן שיש כאן ענין לרמז על הסכנה המיוחדת שיש בהסכם הזה, שהרי גם על ידי הרצל התגלגלו העניינים שהביאו להקמת המדינה. ורמזו הדבר בכתוב (דברים כו' א'): "וַיְהִי כִּי תָבוֹא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר... [סופי תיבות הרצל] "...גַּתָּן לָךְ וִירֵשְׁתָּהּ וַיִּשְׁכַּתָּהּ בָּהּ וְאַמְרַתְּ אֲשִׁימָהּ עָלַי מִכֶּכָּל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר סָבִיבֹתַי" (דברים יז יד), רמז לכך שהציונות רצתה לאומיות לא כרצון התורה, אלא ככל הגויים, וכנראה שמה שהתגלגלו הדברים על ידו ועל ידי הציונות ר"ל, שמרומז בפסוק משמאל לימין, כמו שכי' הגר"א שאם לא נזכה יבואו דברים מסיטרא דשמאלא.

(הציונות בגימטריא 'המתיוונים' וכן בגימטריא: 'לא עם לבדד ישכון', ההפך ממה שאמר בלעם (במדבר כג' ט') "הֲיֵן עָם לְבַדְדָּד יִשְׁכֵּן וּבְגוֹיִם לֹא יִתְּוֹשְׁבוּ". וכמו שאמר רבין בהסכם השלום עם ירדן, שכעת עם ישראל "לא עם לבדד ישכון" רח"ל, והקב"ה ושמואל הנביא הקפידו על מה שעם ישראל ביקשו מלך לשופטם ככל הגויים, מה שלא נזכר בתורה אלא נאמר רק "...אֲשִׁימָהּ עָלַי מִכֶּכָּל הַגּוֹיִם..." ולא "לשופטנו ככל הגויים", והציונות כן רצתה להידמות בכל לעמים.

וזה עונש לנו שלא עסקנו בארץ ישראל כראוי, הגימטריה של המילים "משיח בן יוסף" שתפקידו לפעול להשבת היהודים לארץ לפני בוא משיח בן דוד, הוא 566, והגימטריה של המילה הציונות הוא 567 אחד יותר, וכעין שאמר רבי יוסף חיים זוננפלד, לגבי העברית שהמציא בן יהודה, שאילו אנו היינו עושים זאת בלשון הקודש, לא הייתה העברית שלו כובשת את השפה.

והנה השנה בחודש תמוז קרו הרבה אסונות באירן שנראה שיש גוף שפוגע בתכנית הגרעין שלהם. ההסכם הזה היה לעשר שנים, ובו היה גם סעיף של 'אמברגו' לנשק לחמש שנים שחל השנה. בינתיים ארצות הברית פרשה מההסכם ואירן גם הפרה אותו כמעט לגמרי, לכן כנראה, יש מי שהחליט לעשות מעשה נגד אירן, והם מאשימים את ישראל במיוחד שהיא תוקפת את האירנים המתבססים בסוריה.

והנה תקופה של חמש שנים יש לה משמעות בטבע הבריאה, חולה במחלה ממארת ר"ל שהתרפא ממנה כעבור חמש שנים שלא חלה שוב, מפסיקים לתת לו רפואות מונעות, כי הוא בחזקת בריא. רש"י (פרשת תולדות) מבאר למה יצחק קרא לעשו שחשש מיום מותו משהו שהיה רוב חמש שנים לגיל מות שרה כי אדם צריך לחשוש בהגיעו חמש שנים לפני גיל מות הוריו וכן עד חמש שנים לאחר מכן.

והנה אמרו רבותינו: ראית מלכויות מתגרות זו בזו צפה לרגלי המשיח, ומכל שכן שישראל מתגרה באירן, שעל פרס כתוב

דבר המערכת

ברכת מזל טוב למשפחת לרנר החשובה שביתם הוא בית וועד לחכמים שם גם היה רבנו מוסר שיעור מדי שבוע בליל שבת קודש לאורחים הנאספים שם

לאירוסי בנם הבחור החשוב יעקב נ"י מייסד העלון ודואג לקיומו. עב"ג בת למשפחת צ'יברוצקי

ברכת רבנו, המערכת וחברי אגודת א.ש.ל: בורא עולם בקנין השלם זה הבנין, שיהיה לעדי עד ורוב נחת למשפחות.

בילקוט שמעוני (ישעיה ס') ששנה שבה יבוא המשיח פרס תעורר מלחמות בעולם, ואכן האירנים מאיימים בתגובה קשה נגד כל מדינה, שיתברר שהיה לה איזה קשר לאירועים הפוקדים את אירן ללא הרף. המילים הצרות באו על אירן בגימטריה דומה לגימטריה של שמות האסונות הפוקדים אותם שהם מילים 'הצרות באו על אירן': שווה לגימטריה 'מלחמת סייבר וקורונה'. והם רמזו להיות הזמן בעל משמעות היסטורית. גם החיזבאללה שהוא חלק מהאיום האירני שאחד מאנשיו נהרג בסוף חודש תמוז מאיים גם הוא, והרי בעבר כבר היה שמצפון נפתחה הרעה, [הצפון במרכבת השכינה היה השור שהיא מטרות העגל במדבר כדברי הרמב"ן פרשת כי תשא]. והנה ראש אירן הוא חמנאי ובהיגוי פרסי הוא המנאי מלשון המן. כאמור פרק חלק שאם לא נעשה תשובה לפני המשיח הקב"ה יעמיד עלינו מלך קשה ויגזור גזירות כהמן חלילה, וזה יביא אותנו לעשות תשובה.

וזאת נוסף למגפת הקורונה שפוקדת את הארצות בכל היבשות דבר שלא היה כמותו מעולם. ובמדרש שיר השירים נאמר שלפני המשיח תהיה מגפה גדולה בעולם. ומה שהיא גורמת לאנטישמיות גדולה בטענה כאילו היהודים אשמים למגפה, זה נועד לעורר אותנו להבין כי בגללנו באמת זה קורה, וכלשון הנביא (יונה א' יב'): "...בְּשַׁעֲרֵי הַגְּדֹלֹת הַיָּהּ..." כאמור (יבמות ס"ג) שכל פורענות שבה לעולם היא בגלל ישראל, ללמד אותנו כדי שנתקן דרכנו, ומסתבר שזה ללמד לבני חוץ לארץ כי הגיע הזמן שעליהם לעלות לארץ כי הפגיעות הגדולות של המחלה היא בארצות שבהן יש ריכוז של יהודים..

ואת אנשי ארץ ישראל ללמד כמה וכמה עניינים: א. איסור נסיעות לחו"ל, שלכן הושבתו כל הנסיעות לחו"ל. ב. הסגר על הארץ בשבת בגלל הפרצות של פתיחת תחבורה ציבורית בשבת. ג. איסורי התקהלות שמרמזים על התקהלויות לדבר איסור שהם נגד התורה. ד. איסור פתיחת מסעדות ומקומות בילוי, ללמד את הכתוב "אַל תִּשְׁמְחוּ יִשְׂרָאֵל אֶל זֵיל כְּעַמִּים..." (הושע ט' א')

ואם יתברר שאין לאף מדינה קשר לאסונות שפוקדים את אירן הם צריכים להבין כי משמים נלחמים בהם, [ומגפת הקורונה שפוגעת בהם קשה מאד מוכיחה שמשמים תובעים אותם] כדי שישנו את תכניות ההשמדה שלהם נגד יושבי ארץ ישראל. ויש להסביר להם, שאם הם לא יבינו זאת בוודאי יהיו להם אסונות נוספים. [המילה אירן היא בגימ' 261 השווה לגי' של המילים "אצבע א-להים הוא"].

חמשת הדברים שאירעו בי"ז תמוז שקשורים לצום

א. **נשתברו הלוחות** – בגלל חטא העגל. ב. **הועמד צלם בהיכל**, על ידי מנשה מלך יהודה, וכנראה שבעקבות זאת נשים ביכו את האליל תמוז במקדש "שם הנשים ישיבות מוככות את התמוז". ככתוב יחזקאל ח' יד'. ג. **שרף אפוסטמוס את התורה** – יש משערים שהלשון משובש, וצריך להיות אפיפאנס שהוא אנטיוכוס, שגזר את הגזרות על היהודים בזמן נס תנוכה, והמתיוונים היו שותפים לזה, ואולי לכן שריפת הש"ס המפורסמת בצרפת הייתה בחודש תמוז. ד. **בטל התמיד**. יש סבורים שהכוונה על הבקעת העיר ביום זה, שזה מנע את הכהנים מלעבוד במקדש. ויש סבורים [בגלל ההדגשה על ביטול התמיד ולא על כל עבודת המקדש כמו שהיה בחורבן ירושלים], שהכוונה (בי"ב פ"ב) למה שקרה במלחמת האחים החשמונאים שרבו על המלוכה, שאח אחד צר על אחיו שהתבצר בירושלים, וכאשר נגמרו הכבשים בירושלים, היו משלשלים מעל החומה בכל יום של מלא דיגרים, והצרים היו מניחים בו שני טלאים לקרבן התמיד. היה שם אדם שהיה בקי בחכמה יוונית, ואמר להם: **למה תעשו כן, הרי בכך אתם מחזקים את כוחם של הנצורים**, ואז במקום טלאים שמו חזיר בסל ולא הספיקו להעלות עד חצי החומה, החזיר נעץ ציפורניו בחומה והזדעזעה ארץ ישראל ארבע מאות פרסה על ארבע מאות פרסה, ואז אמרו בבה קמא פב': **"ארור האיש שיגדל חזירים, וארור מי שילמד את בנו חכמה יוונית"**. נראה לכאורה שכוונת חז"ל לרמוז על עניינים הדומים לחזיר [ולא על חזיר ממש] כי למנוע מהנצורים את זכות הקרבן, די היה להם להימנע מלתת טלאים, ולשם מה התריסו לעשות נבלה כזו לשים חזיר במקום הקרבן. והכוונה בסיפור ללמד: ששנאת האחים שלחמו זה בזה, ומנעו את הקרבת התמיד, דומה למה שאמרו אקמצא ובר קמצא חרוב ירושלים, וגם שם היה עניין ביטול הקרבת קרבן, אף שאינו אלא קרבן שהמלך היה שולח שיקריבו בגלל לשלום המלכות.

והיות ובגלל אותה מלחמת אחים, קרא האח הנצור להתערבות רומית ומסתבר שזוהי רמז הסיפור, שהרי עשיו נמשל לחזיר, וכשקרא להם להתערב בנעשה בארץ, זה גרם שהרומאים השתלטו על הארץ, ולהבקעת החומות וחורבן המקדש שעשו הרומאים השליטים, בגלל המרד שפרץ בגלל אכזריותו של הנציב הרומי בארץ. וצריך להבין, א. למה נזכר שבעל העצה הנוראה לבטל את הקרבן ידע חכמה יוונית? ב. מה שייך לענין מה שאסרו את לימוד החכמה יוונית? ואולי, בא לרמוז על סיבת הדרדות האחים למלחמה ההיא, שהאחים שמלבד שם היהודי נשאו שמות יוונים הורקנוס ואריסטובולוס, כי הם כבר התרחקו ממסורת אבותיהם החשמונאים שלחמו ביווניות, והם היו להפך, וגם בעל העצה הרעה מושפע מתרבות זו, לכן התדרדרו לזה, ולכן כעת אסרו את לימוד החכמה היוונית.

ה. **הובקעה העיר** – חומות ירושלים, היו סמל לחוזק העיר מבחינה צבאית, אמנם עיקר כוחן היה משום שהן יוצרות את ההבדל המפריד בין הקדושה לבין החול, ולכן רק כאשר החומות היו קיימות אפשר היה לאכול את הקודשים בעיר. ולכן המעשה של האחים במריבה שהביאה את ביטול התמיד, החליש את הכוח והקדושה של ירושלים, וזה הביא שיכלו האויבים לבקע את חומת העיר. כמו כן גם חטא העגל גרם לכך, בכך שהחליש את כוח הקדושה של עם ישראל, וזה גם החליש את כוחה של ירושלים.

והנה השנה בעוונות בגלל המגפה, קרה כעין נפילת חומות ירושלים, שעולם התורה בארץ קרוי על שם ירושלים, [כמו שהתלמוד הארצישראלי מכונה ירושלמי, אף שלא ראה את ירושלים כלל, משום שהרומאים אסרו על כניסת היהודים לירושלים].

והנה גם בעבר הלא רחוק היה דבר דומה לנפילת החומות של ירושלים, זה היה כאשר נפלו חומות הגטו, ששמרו על הציבור

תחת הנהגת גדולי התורה, ואולם כאשר הוכרז שוויון זכויות ליהודים וחופש בחירה לכל אדם, הרבה מאד יהודים שכבר לא נאלצו לקבל את מרות גדולי הדור, רצו להדמות לשכניהם מאומות העולם. והרבה שנים חלפו עד שעם ישראל התעשת, והיה זה בעיקר על ידי עולם התורה שקם באופן פלאי.

והנה כעין זה בעוונות, קרה גם השנה, שבגלל מגפת הקורונה, נסגרו ישיבות רבות, וגם הרבה בחורים לא יכלו להצטרף לישיבות שכן היו סגורת בגלל ההגבלות שהמגפה גרמה, הבחורים נשארו בלא חומות הישיבה, שהגנו עליהם מפני קלקול הדור.

[ויש להתבונן בעובדה זו: תחילת ההדבקה בארץ הייתה בגלל אנשים שבאו מאיטליה, שהייתה כבר נגועה במגפה, ובין החוזרים היו גם בני ישיבה שטיילו באיטליה, יתכן אולי שזה גרם את העונש לעולם התורה. ואולי הדברים קשורים גם לאיטליה ארצם של בני רומי! שהחריבו את חומת ירושלים, וטיוולם של אותם תלמידי ישיבה למרות שמספרם לא עלה על שנים בכל זאת הוא סימן זעזוע לחומה].

גם סגירת בתי הכנסת שהם נקראים מקדש מעט היא כעין סגירת המקדש, וכהרס החומות, כי המניינים בחוץ לא מלאו אף פעם את מספר מתפללי בתי הכנסת.

לעומת הקלקול האמור שנוצר עקב המגפה, יש גם סימני תיקון:

בגלל הקורונה, נסגרו הדרכים לצאת מן הארץ, והיה זה תיקון לחטא "וַיִּבְרְאוּ אֶת-יִשְׂרָאֵל מִכָּל-חֲסִידֵי הַכּוּשִׁי" (תהלים קו' כד'). שבכל שנה נסעו מיליוני ישראלים לטיולים בחו"ל, בעיקר בחודש תמוז, והנה בגלל הפסק הנסיעות בעולם כולם נשארו בארץ. ויותר מזה, חברות נסיעה רבות נפלו מחוסר כסף. ומסתבר שזה ימעט נסיעות לחו"ל. גם אחרי שהמגפה תגמר. גם חברת אל-על הישראלית אינה יכולה להמשיך ולהתקיים, [אמנם יש חרדי שרוצה לרכוש את החברה כדי לסייע בזה למדינת ישראל בגלל שחברה זו מייצגת באופן רשמי את חברת התעופה של המדינה אף שכרגע היא בבעלות פרטית. אולי כדאי לייעץ לאותו אדם, אף שכוונתו טובה לסייע למדינה, להיות והתעופה שותפה לכישלון החמור שפוגע בארץ ישראל ושותפת לחילולי השבת שנעשים בשדה התעופה בשבתות כבחול ר"ל, להימנע משותפות זו].

גם מה שהישובים החרדים נפגעו מאכיפה בררנית, בסגר ובעונש על אי חבישת מסכה, לעומת החילונים מסתבר שזה כאמור, נועד ללמדנו, כי בשלנו הסער הזה, כי כאשר החלו חרדים לעבור על הדין שלא לנסוע לחו"ל עד שגם עיתונים חרדים פרסמו פרסומות לכך, אמר אחד מחכמי הדור על כך: בגלל זה, הקב"ה יגיב, כי אלו החרדים הנוסעים לחו"ל הם אינם תניקות שנשבו! חודש תמוז בו מתחיל עיקר הכישלון של יציאה לחו"ל שאז זמן חופשה הגדולה בבתי הספר. הגימטריה של המילים 'חודש תמוז' שווה לגימטריה של המילים 'קורונה הגל השני'.

החלפת שרי הבריאות, חסד או עונש?

עם הקמת הממשלה החדשה הוחלפו תפקידי השרים, וביניהם שר הבריאות שהיה חרדי הוחלף, ויש בזה מצד אחד, חסד ה', שלאור התפרצות הגל החדש של המגפה, אילו היה השר הקודם בתפקיד שר הבריאות, אותם אלו המשסים את הציבור בחרדים בכל הזדמנות, היו פותחים בקיתונות של שופכין על התפקוד הגרוע של החרדי, כמו שהיה לזה התחלה כבר בגלל הקודם.

או שיש בזה גם צד אחר, כמו שהתבטא באותו זמן אחד מתלמידי החכמים: אני מודאג, משום שעד עתה היה שר חרדי ממונה על בריאות הציבור, הייתה סייעתא דשמיא וצלחנו בס"ד את הגל ההוא בחסדי שמים, אך כשאין ממונה על כך אדם

חודש מנחם אב

שם החודש: 'אב' מלשון אבי המאורעות של חורבן וגלות, וגם במקביל של גאולה, שפסח הוא חג האביב הוא אב לייב חודשי השנה. ואסמכתא לדבר: בפסח אוכלים ביצה זכר לקרבן חגיגה וגם לאבילות ט' באב. גם יום הראשון של פסח, שבאותו יום בשבוע שהוא חל בו, גם ט' באב יחול באותו יום בשבוע. וכך הפסח הוא ראש השנה לגאולה וט' באב הוא לגלות.

השולחן ערוך שהתקבל בעם ישראל ללכת אחריו, כי הוא כולל את ארץ ישראל – שחובר על ידי מרן הבית יוסף בארץ. וגם את הגלות החלק שחיבר הרמ"א בחו"ל... חשיבות הגלות – התלמוד בבלי, הוא הספר שעליו מתקיימת היהדות עד ימינו, ועל כריכת הספר כתוב לבד "תלמוד בבלי" גם "דפוס ווילנה", כך מוזכרים לנצח שתי הגלויות אדום בבבל. וגם דף הגמרא מורה את כל ההיסטוריה; המשנה חוברה בארץ ישראל, הטקסט של הגמרא בבבל, והמפרשים העיקרים על הדף רש"י ותוספות מגלות אדום, וחיידושים בני ימינו כבר בירושלים, כך נסגר מעגל גלות התורה.

א' אב פטירת אהרן

תאריך הפטירה של אהרן הוא התאריך היחיד של פטירת אדם שזכרה בתורה, יש לתלות זאת כרמז לחיוב תיקון המעשים, לפני ט' באב, שהחורבן היה מפני שנאת חנם, ולכן דמותו של אהרן שהיה איש שלום, מקרב את הבריות, ראוייה שתהיה לנגד עינינו כדי ללמוד ממנו. שהרי כל החורבנות של עם ישראל קשורים לחטא זה, ראייה לדבר: כאשר האחים נפגשים עם יוסף הוא נפל על צוואר בנימין ובנימין על צוואר יוסף ושניהם בכו, והביא רש"י את דברי רז"ל שבנימין בכה על חורבן משכן שילה שהיה בחלקו של יוסף, ויוסף בכה על חורבן שני המקדשים שהיו בחלקו של בנימין. והדבר תמוה; מה ראו לבכות בשעה זו על החורבנות, ומה עוד שטרם נבנו? אלא, בכי זה היה דווקא בעת חיבור האחים כי אז הבינו את חומרת החטא של שנאת חנם שבעתיד יגרום לחורבנות האמורים.

המילה אב כוללת את שני החורבנות אדום ב'בל. באב גם החל הבניין, משיח נולד ברגע החורבן. בט"ו באב ניתנו הרוגי ביתר לקבורה אחר שנעשה להם נס ולא הרקיבו, והיה זה לא 'סתים הגוללי' על תקוות המשיח שחשבו שהוא בר כוכבא ומת בחורבן ביתר, אלא זריעה מחודשת לתקוות העתיד אחר שראו את הנסים הגדולים שאירעו להרוגים האלה.

ביום גרוש ספרד בט' באב שנת רנ"ב, יצא קולומבוס לדרכו וגילה את יבשת אמריקה, שבה נוסדה ארצות הברית השותפה לבניין הארץ. בט' באב שנת תרע"ד פרצה מלחמת העולם הראשונה והיא לפי החפץ חיים היתה מלחמת גוג ומגוג הראשונה, שהביא לתחילת הכרת אומות בזכות עם ישראל על ארצו; בהצהרת בלפור, וועידת סאן רמו. משבר המפרץ שהביא לבסוף לאביב הערבי שהחליש את השפעת הערבים על העולם, החל למחרת ט' באב תש"ן. והסתיים בפעם הראשונה בפורים תשנ"א, עם כניעת סאדם חוסיין, ויום הפורים הוא יום קבלת התורה המחודשת אחר נס פורים. (ומעין מה שהזכרנו בעבר, שהיה בחיסול הכור האטומי של סאדם ששמו היה יז' בתמוז יום שבירת הלוחות וחיסול הכור היה בשבועות יום קבלת עשרת הדברות.

באב תש"ן היה משבר המפרץ שהביא כאמור לחולשת חת הערבים בעולם - סמל לסיום גלות בבל שתחת שלטון ישמעאל. באב תשנ"א מרד הקומוניסטים ברוסיה שנכשל וסיים את סוף הקומוניזם - גלות אדום.

השנה בא' אב - הפגנות מסעדנים

..אֶלְכָּל בְּשׂוֹר וְשָׂתוֹת יֵין אֶכּוֹל וְשָׂתוֹת פִּי מְחַר נְמוֹת. (ישעיה כב' יג'). בגלל הקורונה נסגרו הרבה מקומות בילוי בשל סכנת

חרדי, מי יודע אם תהיה אותה סייעתא דשמיא?!, ואכן המציאות העגומה שקרתה, מחייבת מחשבה גם בכיוון זה.

תשעה באב

ימי בין המצרים, שמתחילים ב"ז תמוז מסתיימים ב' אב בחצות היום, אין זה בגלל שישנם שני ימים רעים קרובים זה לזה, אלא כדברי המדרש, על המראה שהראה הקב"ה לירמיהו לקראת החורבן 'מקל שקד' הביא המדרש את הכתוב 'וינאץ השקד' ללמד: שכמו שמתחילת פריחת השקד עד התבשלותו עוברים 21 יום, כך מ"ז תמוז לט' באב 21 יום, וזו כוונת המדרש, לומר, כיוון שלא תקנו בתשובה את חטאיכם, אחר הבקעת העיר, הלך החורבן והחמיר והמשיך עד חורבן המקדש.

דבר דומה קרה בימינו; סגירת גוש קטיף היה ב"ז תמוז והחרכתו נקבעה לט' באב ובפועל היה זה ב' באב התשס"ה [ימי חולשת הקשר לארץ, וכן ימי חולשה לקדושת הארץ בגלל שבכל שנה בתקופה זו נעשה פרסום לחטאים שנאמר עליהם שהארץ מקיאה בגללם]. התשס"ה = 770 והמילים 'הרס גש קטיף' ועוד 3 הכולל = 770. קריאת התורה של שלושת השבועות שבהם מוזכר עניין ארץ ישראל, באה לחזק את הקשר לארץ, וזה מחזק גם את קדושת הארץ ככתוב: "ונכבשה הארץ לפני ה'!" התוספתא (סוטה פ"ה) מבארת את הכתוב הזה: "אם אתם עליה, הרי היא כבושה לפני ה'". וכאשר חלק מהארץ היה בידי הפלישתים, ודוד יצא לשם, קרא לזה יציאה לחו"ל, לכן גם כאשר יהודי בבל בזמן עזרא לא עלו כחומה לארץ, השראת השכינה במקדש הייתה חסרה כאמור (יומא ט') וזה גם הביא את חורבן הבית. גם חורבן הבית הראשון שהיה משום שלוש עברות חמורות, היו אלו עבירות הפוגמות בקדושת הארץ, ואף הבית השני שחרב בגלל עוון שנאת חנם, גם קשור לפגם בקדושת הארץ, כי האחדות שהמקדש עושה בעם, תלויה באחדות העם שבארץ, שהאחדות היא שקדשה את הארץ בכיבוש. ולכן סוריה אינה קדושה אלא מדרבנן כי כיבוש יחיד אינו נחשב לכיבוש המקדש את הארץ מהתורה. ובקדושת הארץ תלויה גם קדושת המקדש, ראייה לזה מה שנאמר "כל זמן שלא נבחרה ירושלים, הייתה כל ארץ ישראל ראוייה להקריב בה", בה ולא בחוץ לארץ.

כמו כן קדושת ירושלים, נהייתה מכח קדושת הארץ ראייה לכך הם דברי הרשב"ד (תמיד ל"א) המבאר למה יריחו זכתה בקשר מיוחד לירושלים - שקולות המקדש נשמעו שם, שכיוון שיריחו הייתה המקום הראשון שבו החלה קדושת הארץ [שהיא הייתה המקום הראשון שנכבש] לכן קדושתה דומה לקדושת ירושלים.

גם חטא העגל שהחליש את הקשר להקב"ה, החליש גם את הקשר לארץ, שהרי עיקר חיוב קיום המצוות הוא בארץ אפילו אלו שאינן תלויות בארץ, אם כן כאילו החורבן בט' באב - חטא המרגלים, הוא פועל יוצא מ"ז תמוז - חטא העגל.

חמשה דברים שאירעו ביום ט' באב

נגזרה הגזרה שלא יראו דור המדבר את הארץ - וחטא זה השפיע לדורות להחליש את הקשר לארץ. **חרב הבית הראשון והשני**, נחרבה ביתר ומת בר כוכבא - שטעו בו שהוא משיח, והיו סבורים שמת המשיח. בגמרא פרק הניזקין כתוב, כי ביתר חרבה כי לא התאבלו בחורבן ירושלים, [במדרש איכה מבואר שסיבת הדבר היה: כי אנשי ירושלים פגעו ברכושם]. וגם שם נגדעה קרן ישראל ולא תחזור עד ימות המשיח (והתיקון לזה היה בט"ו באב מבואר בהמשך). **חרש טורונסרופוס הרשע את ההיכל והר הבית** - ובזה מחק את הסימנים של המקדש, כך שלא יהיה אפשר לזהות את המקום של כל חלק מהמקדש, כמו שהיה אפשר, כאשר בתחילה, קבלו רשות לחזור ולבנות את הבית בימי אדריאנוס והכינו את עצמם לבנותו. ובעצת הכותים הוא חזר בו. ומעתה לכאורה אי אפשר לחזור ולבנות את המקדש בלא נבואה, כי אין ידוע מקום כל חלק במקדש.

הלכות מלכים) כשמואל הסובר שאין בין עולם הזה לימות המשיח אלא שעבוד מלכויות, הרי שללא שיעבוד מלכויות נקרא ימות המשיח. והרשב"א (בראש השנה שם, ובריטב"א במגילה ה') פירש כשישראל על אדמתם. ורבי עקיבא ראה בזה שתקיים נבואת זכריה (זכריה ח' ד-ה) "עַד יֵשְׁבוּ יְקִיָּים וְיִקְנִיִּים בְּרוּזוֹת יְרוּשָׁלַם וְאִישׁ מִשְׁעֶנְתוֹ בְּיָדוֹ מִרְבֵּי יָמִים וְרוּזוֹת הָעִיר יִמְלְאוּ יְלָדִים וְיִלְדוֹת מִשְׁוֹקִים בְּרוּזוֹתֶיהָ" והדברים נתקיימו במלואם בימינו רק בארץ ילדים וילדות הולכים בטח לבדם ברחובות אפילו בלילות. וגם משחקים ברחובותיה. ולזה קרא רבי עקיבא נחמה וחבריו הסכימו אתו ואמרו לו עקיבא נחמתנו.

מבואר לכאורה כדברי הרשב"א, שהרי גם בנבואה הזו לא מוזכר בית המקדש, ועם זאת אמרו לו נחמתנו, והיינו שיש מושג של נחמה עוד קודם בנין הבית.

אמנם הרמב"ן והטור והריטב"א (בר"ה כאן) מבארים "שלוש" הוא בנין המקדש שבעונותינו עדיין חרב, ושועלים מהלכי שתיים מהלכים בו ומחללים כל הזמן את קדושתו, ולהלכה נפסק כך, ולכאורה כך גם משמעות הגמרא שם כשהיא מחלקת בין ד' צומות למגילת תענית, שצומות אלו בגלל בית המקדש, וביאר רש"י שהצומות נקבעו בגלל החורבן, וכן הימים טובים בגלל בנין בית המקדש.

ולכאורה רש"י סותר עצמו, שפירש שלום – אין יד עובדי כוכבים תקיפה, ומאיך סובר שתלוי גם בבנין בית המקדש, יתכן שרש"י סבר שיש חילוק בין השמחה בבית שני שנבנה בתקופת שעבוד פרס, שדי היה בבנין המקדש לחייב ימים טובים, ובנחמת העתיד די שאין יד עכו"ם תקיפה כי הגמרא הזכירה רק שלום ולא מקדש, וכן למד המאירי, וכן משמעות הרשב"א. ולא כרבנו חננאל שפירש שלום כשהבית השני היה קיים, ולדבריו גם בימינו לכאורה תלוי במקדש וכך נראה שלמד הרמב"ן.

למדונו רבותינו, למה כשיש שאלות לגבי חולים ומניקות ועוברות לא שמענו מעולם שצירפו צד להקל בגלל הדעות האחרות שלדעתם אסור לצום, ואולי חששו שזה יגרום לבלבול בהבנת מצבנו היום כשחזרנו לארץ ישראל תחת שלטון לא דתי, או שאולי לא נחשב שאנו משוחררים מעול הגויים בגלל העובדה שרוב עם ישראל משועבד לתרבות הגויים, ואין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה. וצ"ע.

נשמח לקבל מערכת הגליון תשובות בשאלה האמורה, ומי שיודע אם גדולי ישראל התייחסו לשיטות האוסרות לצום כצד נוסף להקל בצום לאלו שראוי להם מסיבות בריאותיות אנא ישלח למערכת.

המכון להסרת מכשול איסור תולעים לזיכוי הרבים!
ניתן להזמין הרצאות מהרב שליט"א בעניין תולעים ודרכי
הטיפול בהם 054-841-6169

לעילוי נשמת מיישה בן תמרָה ויצחק ת.נ.צ.ב.ה.

תרומות והקדשות: 052-718-9446, 058-325-8278

ספרי רבנו על המדף: 1. ציון בית חיינו – חלק א', 2. ציון בית חיינו – חלק ב', 3. אבלות החורבן – הלכה, 4. אבלות החורבן – השקפה. 5. עלונים "דבר חודש בחודשו" ממספר 1 עד מספר 50 בכריכת ספר.

להשיג את הספרים בחנות "יש כיסוי" [סריגת שוורץ], מלכי ישראל 1, ירושלים טל' 02-5383955

הודעה חשובה לבעלי פלאפון מפוקח: ניתן להתקשר למערכת בדוא"ל או בפלאפון ולקבל העלונים לפלאפון.

***להערות והארות, ולקבלת העלון במייל ולתגובות: אש"ל –

איגוד שומעי לקחו של רבינו: eeguds@gmail.com

הדבקות. ובא' אב היו הפגנות גדולות למען פתיחת המסעדות. אמנם אפשר אולי להבין את הכאב של בעלי המסעדות כיון שזה מקור פרנסתם, אך על הסועדים שם הדבר מתמיה מאד: וכי אינם חשים לסיכון שמסכנים את עצמם בכך? וגם כיצד אפשר לצאת לבילוי סתמי במסעדות כאשר יום יום נוספים מאות חולים? ההלכה היהודית מחייבת להשתתף בצער הציבור הסובל מהנגיף, מהמחלה, ומהפחד, ומאובדן פרנסה שרבים מגיעים ממש לפת לחם, בגלל המצב שנוצר על ידי המגפה. בגמרא (תענית י"א א') נאמר על כך: בשעה שישראל שרוין בצער... אל יאמר אדם אלך לביתי ואוכל ואשתה ושלום עליך נפשי, ואם עושה כן, עליו הכתוב אומר (ישעיה כב' יג-יד): "וְהָיָה יִשְׁשׁוֹן וְיִשְׁמָזָה הָרֶגֶז בְּקֶרֶךְ וְיִשְׁחַט צֹאן אֶכֶל בְּיֶשֶׁר וְיִשְׁתּוֹת יַיִן אֶכֹּל וְיִשְׁתּוֹ כִּי מְזוּרָה זְמוּת", מה כתיב בתריה: "וְנִזְנְלָה בְּאֵזְרֵי הַשָּׁמַיִם צְבָכוֹת אִם יִכְפַּר הָעָוֹן הַזֶּה לָכֶם עַד תִּמְתּוּן...". על השוטים בבארים ממשכה הגמרא... "אֲתוּי אֲקַוֶּה יַיִן וְנִסְבְּאָה יִשְׁכַּר וְהָיָה כֹּהֵּ יוֹם מְזוּרָה גְּדוֹל יֶתֶר מְאֹד", מה כתיב בתריה (ישעיה נז' א'): הַצַּדִּיק אֶבֶד וְאִין אִישׁ שֵׁם עַל לֵב וְאֲנִשֵׁי חֹסֵד וְאֲסָפִים בְּאִין מִבֵּין כִּי מִפְנֵי הָרָעָה וְאֲסָף הַצַּדִּיק. הצדיק אבד ואין איש שם על לב כי מפני הרעה נאסף הצדיק. [הצדיק נאסף לפני בוא הרעה שלא יסבול מהרעה].

ההצבעה בכנסת בא' אב על חוקים שנאמר עליהם שבגללם הארץ מקיאה את יושביה

הגמרא (סוף מסכת סוטה) מספרת על עקבתא דמשיחא, על ההיזדרדות, היוקר יאמיר, שהגפן תתן פריה והיין ביוקר, ופירש רש"י, משום שהכל עוסקים במשתאות לכן היין הוא ביוקר למרות היבול המבורך. ובית הוועד יעסוק ר"ל בדברים חמורים כמו שקרה בכנסת, אולי זו ראשית התפרקות הממשלה בגלל שהחברים החרדים הבטיחו להחרים את ההצבעות, וזה יביא למה שנאמר (סנהדרין צח, א): "אִין בֵּן דּוּד בּא עַד שְׁתַּחֲלָה מִמְשַׁלַּת הַזֶּלֶה מִיִּשְׂרָאֵל". אף כי המומחים לא סבורים שבגלל זה יהיו בחירות, אבל יש לזכור שכבר היה דבר דומה כאשר אהוד ברק העביר את המשחן (עבור תחנת הכח) בשבת, פרשה יהדות התורה מהממשלה וזה הביא די מהר לפרישות נוספות עד שהממשלה נפלה, לכאורה כעונש משמים, יתכן שגם כעת זה יקרה. מפלגת כחול לבן שהצביעה בעד החוק היא בגימ' מחית עמלק 698 הדומה לגימ' של מפלגת כחול לבן 699.

אבלות החורבן – עיונים בצומות בזמננו.

כתוב (שוי"ע או"ח סי' א') ראוי לכל ירא שמים להיות מיצר וחרד על החורבן. ובטור נתבאר שהכוונה להצר על חורבן בית המקדש ופיזור ישראל בגולה. והנה בגמ' ר"ה י"ח ב' לומדים מהכתוב (זכריה ח') " כֹּה אָמַר ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל צוּם הָרְבִיעִי וְצוּם הַחֲמִישִׁי וְצוּם הַשְּׁשִׁי וְצוּם הַשְּׁבִיעִי יִהְיֶה לְבֵית יְהוּדָה לְיִשְׁשׁוֹן וְלִישְׁמָזָה וְלִמְעֵדִים טוֹבִים וְהָאֲמֹת וְהַשְּׂלֹם אֲהַבּוּ".

ומבארת הגמרא את לשון הכתוב, (שמעמיד כניגוד, שנקרא צום ומאיך נאמר שיהיו ימים טובים). ומבארת הגמ', אם יש חלילה גזרות אז – צום, אם שלום – ימים טובים, לא שלום ולא גזרות רצו מתענים רצו לא מתענים, ועתה קבלו שהצומות יהיו רק ביום ולא מבערב מלבד בטי' באב. והנה בימינו שני דברים צריכים ביאור, מדוע כפי שידוע לא צמו בתקופת השואה מבערב, וכפי הנראה גם לא באירופה עצמה, ולהפך בימינו, יש לדון מפני מה צמים, שלכאורה בימינו זה נקרא "שלום", כי רש"י פירש "שלום" – שאין יד עובדי כוכבים תקיפה על ישראל, וכן הביא במאירי, ולא שייך למקדש דווקא, אלא כדבר בפני עצמו השייך לגאולה, באחרית הימים, וכהרמב"ם הפוסק (בסוף